

KRONPRINSESSEGADE 28

1306 KØBENHAVN K

TLF.: 33 96 97 98

DATO: 10. april 2025

SAGSNR.: 2022 – 338

ID NR.: 1081869

Rapport over Advokatrådets tilsyn 2024

1. INDLEDNING

Denne rapport beskriver Advokatrådets generelle tilsynsvirksomhed i 2024.

Rapporten er udarbejdet til Justitsministeriet og offentliggøres på Advokatsamfundets hjemmeside i medfør af retsplejelovens § 143, stk. 5.

2. BAGGRUND

En af Advokatrådets kerneopgaver er at føre tilsyn med alle advokater, advokatfirmaer og autoriserede advokatfuldmægtige, jf. retsplejelovens § 143, stk. 2.

Advokatrådet har siden 1. juli 2019 gennemført et risikobaseret tilsyn med alle advokater og advokatfirmaer.

Den grundlæggende tanke med det risikobaserede tilsyn er, at ressourcerne målrettes de områder, hvor risikoen ud fra generelle eller konkrete oplysninger er størst for, at advokaten eller advokatfirmaet kan komme i konflikt med advokatpligterne.

3. NY TILSYNSMODEL

Advokatrådet har løbende evalueret tilsynet med advokater og advokatfirmaer og har siden medio september 2023 udviklet en ny tilsynsmodel. Grundtanken bag den nye model er et ønske om at fokusere flere tilsynsressourcer over på de advokatpligter, der indebærer den største risiko for alvorlig klient- og samfundsskadelig adfærd – navnlig hvidvask- og klientkontopligterne.

I april 2024 traf Advokatrådet således beslutning om at implementere en ny model for tilsynet med særligt fokus på disse områder.

Advokatrådet har siden medio 2023 arbejdet intensivt med udvikling - og løbende implementering - af denne nye tilsynsmodel, der trådte i fuld kraft med virkning fra den 1. januar 2025.

Advokatrådets nye tilsyn er nu opdelt i følgende to hovedtilsynsformer; et *standardtilsyn* og et *risikobaseret tilsyn*.

Det nye standardtilsyn er det grundlæggende tilsyn, der føres med alle advokater og advokatfirmaer, uanset risikoprofil.

Det nye risikobaserede tilsyn har særligt fokus på overholdelse af hvidvask-og klientkontopligterne.

Advokatrådet har herunder justeret risikoscoremodellen for at skærpe de parametre, der indgår i risikoscoren, så de mest centrale forhold vægtes højest i risikovurderingen, navnlig i forhold til klientkonto- og hvidvaskpligterne.

Risikoprofilen bestemmes af risikoscoremodellen, der er Advokatrådets værktøj til at vurdere og kvalificere den potentielle risiko, som de enkelte advokater og advokatfirmaer udgør i forhold til overtrædelserne af advokatpligterne i forhold dataoplysninger og statistiske sammenhænge. Risikoscoremodellen indeholder således ikke en vurdering af, hvorvidt den enkelte advokat eller advokatfirma har overtrådt reglerne, men angiver alene en potentiel risiko.

Det nye risikobaserede tilsyn indebærer en mere dybdegående og individuel kontrol med – ofte komplekse – forhold, som efterlevelse af hvidvaskpligterne og klientkontopligterne, og samspillet herimellem. De enkelte tilsyn er således som udgangspunkt betydeligt mere ressourcekrævende end efter den gamle tilsynsmodel, hvor tilsynet kunne betegnes som værende et mere ”one size fits all” tilsyn. Advokatrådet har dermed forskudt tilsynstrykket, så der ikke er samme fokus på antallet af gennemførte tilsyn, men i langt højere grad på at udvælge de potentielt mest alvorlige tilsynssager ud fra en risikobaseret tilgang. Tilsynet anvender nu ressourcerne mere målrettet i kontrollen af forhold, hvor risikoen og alvoren vurderes at være størst.

For en nærmere beskrivelse af indholdet af henholdsvis standardtilsyn og det nye risikobaserede tilsyn henvises til rapportens afsnit 5 nedenfor.

Det er Advokatrådets vurdering, at den nye tilsynsmodel indebærer en langt mere effektiv brug af tilsynsressourcerne, idet det risikobaserede tilsyn skærpes og giver bedre muligheder for at forebygge og standse de alvorligste tilsidesættelser af advokatpligterne - særligt på klientkonto- og hvidvaskområdet, der kan have betydelige konsekvenser for de involverede klienter samt tilliden til advokatstanden generelt.

Dette forventes samtidig at frigive mere kapacitet til iværksættelse af flere spontane tilsyn. Dette ses allerede i 2024, hvor der er afholdt 20 spontane tilsyn, mens der i 2023 blev afholdt 10 spontane tilsyn. Se nærmere beskrivelse af spontane tilsyn nedenfor i rapportens afsnit 5.1.

De spontane tilsyn udspringer i stigende grad af det tætte samarbejde, som Advokatrådet gennem en længere periode har fået opbygget med flere offentlige myndigheder, blandt andet Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, Hvidvasksekretariatet, politi- og anklagemyndigheden og via eksempelvis ODIN-samarbejdet (det operative politi- og myndighedssamarbejde på hvidvaskområdet), der har ført til en væsentlig stigning i antallet af konkrete henvendelser vedrørende advokater og advokatfirmaer.

Hertil kommer, at tv-dokumentaren "Den sorte svane" i 2024 har skabt et markant øget fokus på advokaters rolle og adfærd, hvilket tillige har ført til modtagelse af flere underretninger om advokater end sædvanligt.

For at styrke tilsynet i håndteringen af et stigende antal komplekse og alvorlige sager, særligt på hvidvask- og klientkontoområdet, samt for i højere grad at kunne bidrage til bekæmpelsen af hvidvaskindsatsen internationalt - har Advokatrådet endvidere besluttet at aktivere bemyndigelsen til ekstraordinært at hæve bidragssatsen fra år 2025 for at kunne øge tilsynstrykket og samarbejdet på disse områder. Der er således sket en opnormering i Advokatrådets sekretariat til at varetage tilsynsopgaven.

4. TILSYN GENNEMFØRT I 2024

Af rapporteringen af gennemførte tilsyn i 2024 er opdelt i to halvår, idet tilsynene i første halvår af 2024 er gennemført og opgjort efter den gamle tilsynsmodel, mens

tilsynene i andet halvår af 2024 hovedsageligt er gennemført og opgjort efter den nye tilsynsmodel.

Antal, omfang og opgørelsesmetode i forhold til gennemførte tilsyn for henholdsvis første og andet halvår af 2024 er dermed ikke sammenlignelige.

Udvikling og implementering af den nye tilsynsmodel har været en meget omfattende opgave, og en stor andel af Advokatrådets tilsynsressourcer har således været allokateret til dette arbejde. Konkret har dette betydet, at udviklingen af den nye tilsynsmodel har været prioriteret i forhold til øvrige tilsynsmæssige tiltag, hvilket har påvirket antallet af gennemførte tilsyn, særligt i andet halvår af 2024.

Tilsynsaktiviteterne har i året 2024 endvidere været stærkt præget af, at enkelte tilsynssager som nævnt har været usædvanligt komplekse og omfattende, hvorfor de har krævet mange tilsynsressourcer at gennemføre. Disse alvorlige tilsynssager, herunder udsprunget af tv-dokumentaren "Den sorte svane", har i høj grad også påvirket det samlede antal af gennemførte tilsyn i 2024.

4.1. Tilsyn gennemført første halvår af 2024

Efter den gamle tilsynsmodel blev advokater og advokatfirmaer i forbindelse med risikoklassificeringen inddelt i tre risikogrupper; henholdsvis høj risikogruppe (tilsyn mindst hvert 3. år), mellem risikogruppe (tilsyn mindst hvert 6. år) og lav risikogruppe (tilsyn mindst hvert 10. år).

Antallet af gennemførte tilsyn for første halvår af 2024 er opgjort ved at medregne samtlige typer af tilsyn fordelt på henholdsvis advokater, advokatfirmaer og risikogruppe (undtagen genbesøg, da disse ikke er opgjort efter risikogruppe).

Advokatrådet har gennemført følgende tilsyn i første halvår 2024:

Risikogruppe	Advokater	Advokatfirmaer	
Høj	89	40	
Mellem	171	25	
Lav	85	7	
I alt	345	72	417

Tabel 1 viser antallet af gennemførte tilsyn for perioden 1. januar til 30. juni 2024.

Hertil kommer **31 genbesøg** gennemført i første halvår af 2024.

4.2. Tilsyn gennemført i andet halvår af 2024

Andet halvår af 2024 har været en overgangsperiode, hvor der hovedsageligt er gennemført tilsyn efter den nye tilsynsmodel, men der har også været gennemført tilsyn efter den gamle tilsynsmodel. Dette skyldes, at der har været et naturligt efterslæb, for eksempel i tilfælde af sygdom hos advokaterne, i forhold til planlagte tilsyn fra foråret (den gamle model), og at implementeringen af den nye model løbende er blevet iværksat.

Da den nye tilsynsmodel sonderer mellem standardtilsyn og risikobaseret tilsyn er opgørelsen opdelt efter disse to typer tilsyn.

4.2.1 Standardtilsyn andet halvår af 2024

Det nye standardtilsyn er som anført det grundlæggende tilsyn, der føres med alle advokater og advokatfirmaer, uanset risikoprofil.

Det er Advokatrådets målsætning, at standardtilsynet som udgangspunkt skal gennemføres med alle advokater og advokatfirmaer mindst hvert 10. år. Der er pt. ca. 7650¹ advokater og ca. 1770 advokatfirmaer.

Advokatrådet har gennemført følgende standardtilsyn i andet halvår af 2024:

	Advokater	Advokatfirmaer
Faktisk gennemførte	105	28

Tabel 2 viser antallet af gennemførte standardtilsyn i perioden 1. juli 2024 til 31. december 2024.

Som det fremgår af tabel 2, er der alene gennemført 28 standardtilsyn med advokatfirmaer. Dette skyldes, at konceptet for dette tilsyn først blev udarbejdet i løbet af efteråret 2024, hvor der som noget nyt føres tilsyn med blandt andet selskabsforhold.

Advokatrådet forventer at øge kadencen af standardtilsyn de kommende år, og arbejder i den forbindelse ligeledes på at udvikle en digital løsning til at understøtte standardtilsynet med advokater.

¹ Stigning på ca. 150 advokater i forhold til sidste år.

4.2.2. Risikobaserede tilsyn andet halvår af 2024

Det risikobaserede tilsyn har til formål at sikre, at advokater og advokatfirmaer bliver underlagt en relevant tilsynsintensitet og frekvens ud fra deres risikoprofil. Der vil således herunder blive ført tilsyn med en fokuseret gruppe af advokater og advokatfirmaer, hvor der gennemføres et mere dybdegående tilsyn.

Advokatrådet har gennemført følgende risikobaserede tilsyn i andet halvår af 2024:

Type	advokat	Advokatfirma	
Generelle Risikobaserede tilsyn	10	8	
Spontane tilsyn	7	4	
Hvidvaskspecifikt tilsyn	0	1	
Genbesøg	26	Ikke relevant ²	
I alt	43	13	56

Tabel 3 viser antallet af gennemførte risikobaserede tilsyn i perioden fra den 1. juli til 31. december 2024.

5. GENEREL BESKRIVELSE AF ADVOKATRÅDETS TILSYN

5.1 TILSYNSAKTIVITETER

Standardtilsynet

Standardtilsynet skal sikre, at alle advokater og advokatfirmaer overholder de helt grundlæggende regler om advokatvirksomhed og god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. Gennem standardtilsynet opfylder Advokatrådet de lovgivningsmæssige krav om, at alle advokater og advokatfirmaer skal have tilsyn ”med passende mellemrum”.

Det risikobaserede tilsyn

I forbindelse med et risikobaseret tilsyn med *advokater* føres der blandt andet kontrol med behandling af eventuelle betroede midler på advokatens klientkonti, eksempelvis ved indhentelse af udtræk fra klientkontobogholderiet, og ved gennemgang af sager omfattet af hvidvaskloven.

² Der gennemføres ikke genbesøg som opfølgning på firmatilsyn.

I det risikobaserede tilsyn med *advokatfirmaer*, føres der tilsvarende blandt andet tilsyn med behandling af betroede midler på klientkonti og driftskonti ved indhentelse af udtræk fra klientkontobogholderiet, og efterlevelse af hvidvaskloven, herunder ved gennemgang af firmaets hvidvaskdokumenter, screeningsprocedurer, og gennemførelse af interne kontroller.

Genbesøg

Hvis det under et tilsyn konstateres, at der er væsentlige mangler i advokaters konkrete sagsbehandling, gennemføres der et opfølgende tilsyn, hvilket som udgangspunkt finder sted inden for 18 måneder. Disse genbesøg kan gennemføres, uanset om manglerne fører til disciplinær forfølgning.

Formålet med genbesøget er at følge op på, om advokaten efter tilsynet har rettet for sig i forhold til tidligere konstaterede mangelfulde forhold.

Spontant tilsyn

Advokatrådet kan beslutte at iværksætte spontane tilsyn, hvis der vurderes at være en konkret risiko for, at en advokat eller et advokatfirma ikke overholder advokatpligterne. Spontane tilsyn vil ofte angå klientkonto- eller hvidvaskområdet, og kan iværksættes med det samme, både anmeldt og uanmeldt på baggrund af oplysninger fra whistleblowerordningen, politiet, Hvidvasksekretariatet, domstolene, klienter, andre advokater og medier mv.

Hvidvaskspecifikt tilsyn

Hvidvask og terrorfinansiering har store samfundsmæssige konsekvenser og er således også et særligt fokusområde for Advokatrådet, der siden 2020 har haft iværksat et særligt hvidvaskbaseret tilsyn.

Ved hvert hvidvaskspecifikt tilsyn føres kontrol med både advokatfirma og en række advokater (typisk ca. 12-15 advokater), hvor udvalgte sager nøje gennemgås, og hvor der føres kontrol med overholdelse af advokatfirmaets hvidvaskforpligtelser, blandt andet risikovurdering, politikker og forretningsgange, jf. også hvidvasklovens §§ 7 og 8.

5.2. ANDRE TILSYNSMÆSSIGE UNDERSØGELSER

I dette afsnit beskrives andre tilsynsmæssige undersøgelser og aktiviteter, der vil fortsætte uændrede efter implementering af den nye tilsynsmodel.

Disse tilsynsmæssige undersøgelser registreres ikke som gennemførte tilsyn, men indgår som en del af det samlede tilsynstryk.

Indhentelse af redegørelser

Advokatrådet kan anmode advokater og advokatfirmaer om redegørelser i sager, hvor Advokatrådet er blevet bekendt med konkrete oplysninger eller forhold, der giver anledning til at modtage bemærkninger fra de involverede parter for at vurdere behovet for videre skridt. Ofte – men afhængig af sagens karakter - vil der ikke være behov for at gennemføre et egentligt risikobaseret tilsyn samtidigt. Disse sager kan være omfangsrige og føre til disciplinære skridt, og således uden at tilsynsundersøgelsen registreres som et gennemført tilsyn.

Indhentelse og gennemgang af klientkontoerklæring og tilsynserklæring

Advokater og advokatselskaber skal i overensstemmelse med klientkontovedtægtens regler indsende en årlig klientkontoerklæring indeholdende oplysninger om klientkontoforhold og en tilsynserklæring indeholdende oplysninger om blandt andet forsikring og garanti, ejerandele i anden virksomhed samt forhold vedrørende sager omfattet af hvidvaskloven.

Oplysninger i tilsynserklæringen er vigtige for blandt andet udtagelsen til tilsyn, og tilsynserklæringerne bliver løbende revideret med henblik på indhentelse af relevante og målrettede oplysninger om særligt de sagstyper, der kan føre til de mest alvorlige afvigelser fra de advokatetiske pligter.

Kollegiale samtaler

En advokat kan indkaldes til en kollegial samtale i medfør af retsplejelovens § 143, stk. 8, 1. pkt., hvis det må antages, at den pågældende har handlet i strid med advokatpligterne. Dette kan eksempelvis iværksættes på baggrund af antallet eller grovheden af tidligere kendelser i Advokatnævnet eller oplysninger om advokatens personlige forhold, der kan give grund til at frygte, at advokatpligterne tilsidesættes.

Formålet med den kollegiale samtale er dels at få klarlagt årsagerne til advokatens tilsidesættelse eller mulige tilsidesættelse af advokatpligterne, og dels at give bidrag til løsninger. Under samtalen forsøges det blandt andet at identificere en eventuel fælles årsag til tidligere nævnskendelser.

Samtalen er både tænkt som en hjælp til advokaten og et redskab til at give Advokatrådet et indtryk af advokaten og advokatfirmaet. Samtalen er et supplement - men ikke et alternativ - til disciplinærsagssystemet.

Revisorundersøgelse

I tilfælde, hvor Advokatrådet modtager anmeldelser, indberetning eller underretninger vedrørende advokaters fejlagtige håndtering af betroede midler, herunder uberettiget at have rådet over disse, kan der iværksættes en revisorundersøgelse, hvis der vurderes at være behov for øjeblikkelig indgriben.

Kontrollørende advokat

Hvis det med rimelighed må antages, at en advokat groft har tilsidesat klientkontovedtægtens bestemmelser, kan Advokatrådet i henhold til klientkontovedtægtens § 18 beslutte, at der udpeges en kontrollørende advokat. Den advokat, der er underlagt en kontrollørende advokat, har efter anmodning pligt til at give Advokatrådet eller den kontrollørende advokat oplysninger om sin forretningsførelse, ligesom den pågældende skal give adgang til alt materiale, som den kontrollørende advokat eller Advokatrådet skønner har betydning for udøvelsen af kontrollen. Den kontrollørende advokat skal herunder godkende enhver hævning fra advokatens klientkonti.

Det er Advokatrådets erfaring, at funktionen med kontrollørende advokat er et hurtigt og effektivt redskab til at hindre eventuelle yderligere misbrug af klientmidler i de mest alvorlige tilfælde.

Samarbejds møder med myndigheder

Advokatrådet deltager i en lang række samarbejds møder med myndigheder og organisationer og yder løbende telefonisk samt skriftlig vejledning vedrørende overholdelsen af god advokatskik.